

**Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет**

**Юридичний факультет
Кафедра міжнародних відносин**

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

(вибірковий)

Реалізується в межах усіх освітніх програм
за всіма спеціальностями
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми-2024

Розробник:

Віталій БОЙКО, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин

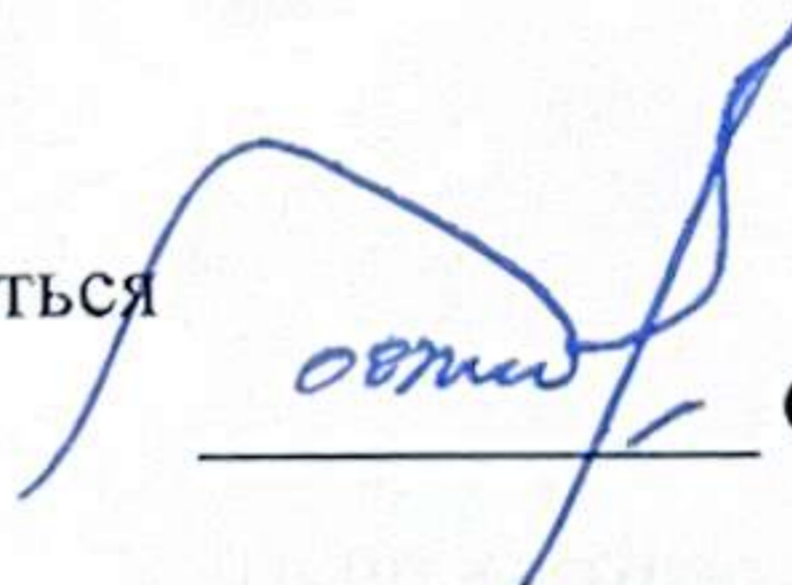
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин	протокол від <u>10.06.</u> 2024 року № <u>4</u>
	Завідувач кафедри (підпис) <u>Наталія Васенко</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Рецензія на робочу програму (додається) надана: **Юрій КОТВЯКОВСЬКИЙ**

Марина КУЗНЕЦОВА

Декан факультету, де реалізується
освітня програма

Олег РОГОВЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н. Баранкіс (Надія Баранкіс)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 20.06. 2024 р.

СНАУ
2024 рік

Розробник: _____ **Віталій БОЙКО, к.ю.н., доцент,**
доцент кафедри міжнародних відносин

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин	протокол від _____ 2024 року № ____
	Завідувач кафедри _____ (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Рецензія на робочу програму (додається) надана: **Юрій КОТВЯКОВСЬКИЙ**

Марина КУЗНЕЦОВА

Декан факультету, де реалізується
освітня програма _____ **Олег РОГОВЕНКО**

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____ (_____)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2024 р.

СНАУ
2024 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ.

1.	Назва ОК	Антикорупція та доброчесність			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний/міжнародних відносин			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК				
5.	ОК може бути запропонований	Для усіх спеціальностей			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК 6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	3, 4, 5, 6 семестр. 1-15 тиждень, залік			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	Денна форма навчання	30	30	-	90

	Заочна форма навчання	-	-	-	-
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач	Бойко Віталій Борисович, к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин			
11.1	Контактна інформація	кабінет - 119г, ел. пошта - boykov.111.s@gmail.com, консультації – щопонеділка, з 13:00 до 14:00 год.			
12.	Загальний опис освітнього компонента	В ході вивчення дисципліни будуть розглянуті історичні витоки та феномен корупції на сучасному етапі суспільного розвитку, її політичні, економічні та правові аспекти, міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії корупції, антикорупційна стратегія та антикорупційне законодавство України, причини поширення корупції в Україні, нормативно-правові аспекти боротьби з корупцією. Під час навчання буде здійснено заходи для формування у студентів нульової толерантності до корупції та закріплені засади доброчесності. Практичні навички допоможуть студентам краще орієнтуватися в різноманітних ситуаціях ділового світу та стануть частиною формування антикорупційного та відповідального ставлення до своєї держави. Знаючи, які наслідки тягне за собою корупція, студенти будуть мати змогу зробити власні висновки щодо ролі доброчесності та нульової толерантності до проявів корупції у державі. Розуміння основних вимог, обмежень та заборон антикорупційного законодавства та практичні навички їх застосування нададуть студентам змогу координувати свою майбутню професійну діяльність з огляду на ці вимоги, а також використовувати набуті знання під час впровадження антикорупційних заходів в організації. Студент розумітиме основи державної антикорупційної політики України, а також засади нормативно-правового забезпечення боротьби з корупцією в Україні; знатиме механізми запобігання і протидії корупції у діяльності юридичних осіб, а також підстави та порядок притягнення до відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, шляхи усунення їхніх наслідків та зможе на практиці застосовувати набуті навички, зокрема під час здійснення громадського моніторингу діяльності органів влади та осіб, уповноважених на виконання функцій держави.			
13.	Мета освітнього компонента	Знання та навички з цієї дисципліни є основою для побудови успішної держави, оскільки відносяться до дисциплін, що формують у студента світогляд та відповідальне ставлення до свого місця в ділових процесах як у середині держави, так і зовні. Формування доброчесного та відповідального ставлення			

		особи є запорукою викоренення корупції у державі.
14.	Передумови вивчення, зв'язок ОК з іншими ОК	Відсутні.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Методологія сучасного правознавства» послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. ч. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами: <i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; <i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; <i>фабрикації</i> - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; <i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; <i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; <i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; <i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання)

		коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; <i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
16.	Посилання на курс	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4361

**2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК
З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ**

Результати навчання за ОК 6: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований							Як оцінюється РНД
	РН	РН	РН	РН	РН	РН	РН	
ДРН2. Аргументовано мислити, спираючись на набуті теоретичні знання, виокремлювати та аналізувати коло відносин, які регулюються нормами права								тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН3. Самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.								Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДНР 4. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику								тематична презентація-захист

з застосуванням основних понять цивільного права								
ДРН 5. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень.								перезентація-захист

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам Роб		
	Лк	П.з / семі н. з	Ла б. з.	
Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення. Корупція: суть та походження. Види та форми корупції. Поширеність корупції.	2	2	8	1-26
Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини. Теорії походження корупції. Причини долучення до корупції.	2	2	6	1-26

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею. Наслідки корупції. Світовий досвід боротьби з корупцією.	2	2		6	1-26
Тема 4. Побутова корупція: рукою подати. Корупція потреби та жадібності. Що таке побутова корупція? Корупція в повсякденному житті. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією.	2	2		6	1-26
Тема 5. Корупція та держава. Принципи доброго врядування. Корупція у сферах функціонування державної влади. Перспективи боротьби з корупцією в епоху цифровізації.	2	2		6	1-26
Тема 6. Сучасний вимір доброчесності. Теоретичні засади доброчесності. Доброчесність, суспільство й держава. Доброчесність та Україна.	2	2		8	1-26
Тема 7. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні? Загальний погляд на антикорупційні органи. Система антикорупційних органів в Україні.	4	4		10	1-26
Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією? Роль громадської участі в процесі боротьби з корупцією. Залучення громадян до боротьби з корупцією: уявлення та умови.	2	2		6	1-26

Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією? Роль медіа в процесі боротьби з корупцією. Доброчесність медіа та загрози для доброчесності. Некорупційні прояви недоброчесності в медіа.	4	4		10	1-26
Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність. Поширеність корупції в приватному секторі. Види корупції в бізнесі. Чому компанії вдаються до корупційних махінацій? Наслідки корупції. Які прийоми використовувати, аби запобігти корупції в бізнесі?	2	2		6	1-26
Тема 11. Доброчесність в освіті. Доброчесність у вищій освіті: її суть та роль ЗВО в її розвитку. Шляхи розбудови доброчесності в ЗВО. Корупція як загроза доброчесності в ЗВО.	2	2		6	1-26
Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура. Поняття плагіату та академічного плагіату. Академічний плагіат: причини та наслідки. Поради для студентів для уникнення плагіату.	2	2		6	1-26
ТЕМА 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище. Права та обов'язки студентств. Студентське самоврядування. Участь студентів у процесі забезпечення якості освіти.	2	2		6	1-26
Всього	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН2. Аргументовано мислити, спираючись на набуті теоретичні знання, виокремлювати та аналізувати коло відносин, які регулюються нормами цивільного права	Обговорення на заняттях, тематична дискусія, рішення ситуативних задач	6	Усне опитування, письмова робота	16
ДРН3. Самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	8	Написання контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу	40
ДНР 4. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику з застосуванням основних понять цивільного права	Практичні заняття Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	8	Реферат презентація	16
ДРН 5. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та добросовісності з публічною апробацією результатів досліджень.	Індивідуальна дослідницька робота	8	Презентація – захист	18

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (ззначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	Модуль 1.	50 балів /50%	За розкладом
1.	Вирішення задач в ході практичних занять	40 балів /40%	За розкладом
2.	Доповідь-презентація	10 балів/10%	За розкладом
	Модуль 2.	50 балів /50%	За розкладом
1.	Вирішення задач в ході практичних занять	40 балів /40%	За розкладом
2.	Доповідь-презентація	10 балів/10%	За розкладом
	Залік		За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Модуль 1	<i>< 15 балів</i>	<i>16-28 балів</i>	<i>29-42 бали</i>	<i>43-50 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Модуль 2	<i>< 15 балів</i>	<i>16-28 балів</i>	<i>29-42 бали</i>	<i>43-50 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не	Більшість вимог виконано, але	Виконано усі вимоги	Виконані усі вимоги завдання,

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	виконано або виконано із значною кількістю помилок.	окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	завдання.	продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2.	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3.	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку	Регулюється студентом самостійно
4.	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА ТА НОРМАТИВНА БАЗА).

Основна:

1. Теорія держави і права : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2018. 416 с.
2. Тицька Я. О. Теорія держави і права : навчальний посібник. Міжнародний гуманітарний ун-т. Одеса, 2021. 193 с.
3. Адміністративне право. Повний курс : підруч. / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко, С. Стеценко та ін. Херсон : Олді-Плюс, 2018. 446 с.
4. Адміністративна процедура : навч. посіб. / [І. В. Бойко, О. Т. Зима, О. М. Соловійова, А. М. Школик] ; за заг. ред. І. В. Бойко. Харків : Право, 2019. 206 с.
5. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 308 с.
6. Кримінальні проступки: науково-практичний коментар статей Кримінального кодексу України / М. І. Хавронюк. Київ : ВД «Дакор», 2020. 266 с.
7. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 3-х т. / П.С. Берзін. 2-ге вид., виправл. та доповн. Київ, ВД «Дакор», 2019. 562 с.
8. Дітковська Л. А., Буяшенко В. В., Оніщик Ю. В. Академічні студії: навчально-методичний посібник. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2019. 36 с.
9. Запобігання корупції у приватному секторі: монографія / за заг. ред. Б. М. Головкина; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2020. 286 с.
10. Матвієнко А. Від антикорупції до доброчесності. Дієві інструменти для об'єднаних територіальних громад. Посібник / Заг. Ред. Ю. Ткачук. URL: <https://www.if.gov.ua/storage/app/sites/24/documentu-2021/dp-posibnik-anticor-tools-web.pdf>.
11. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв. 2019. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Methods_2019-Final.pdf.
12. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Запобігання корупції» / уклад.: Н.В. Сметаніна. Х: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 47 с.
13. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
14. Басанцов І. В. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії : монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. Суми : Сумський державний університет, 2016. 113 с.
15. Кубаєнко А., Крижановська О. Антикорупційне право та основи Е-декларування : навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) [Електронне видання] / А. Кубаєнко, О. Крижановська ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2023. 150 с.
16. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції / М. В. Романов; ГО «Харківська правозахисна група». Харків : ТОВ «Видавництво „Права людини“», 2017. 176 с.
17. Висоцька Л., Кирилова Д. CASE: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Навчально-методичний посібник для педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти

Відокремленого структурного підрозділу «Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету». Кривий Ріг: ВСП «КРФК НАУ», 2022. 60 с.

18. Ніколаєв Є. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень. URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>.

19. Ніколаєв Є. Як просувати цінності академічної доброчесності в українських університетах? URL: <https://www.skeptic.in.ua/promoting-integrity/>.

20. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Лист МОН №1/9-565 від 26.10.2017 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe9d9b7112.pdf>.

21. Запобігання корупції у приватному секторі : монографія / за заг. ред. Б. М. Головкина. Харків : Право, 2020. 286 с.

22. Матвієнко А. Від антикорупції до доброчесності. Дієві інструменти для об'єднаних територіальних громад. URL: <http://www.if.gov.ua/storage/app/sites/24/documentu-2021/dp-posibnik-anticor-tools-web.pdf>.

23. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

24. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

25. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24. С 122-128.

26. Академічна доброчесність : навчальний посібник для студентів 1-го курсу всіх спеціальностей медичних та фармацевтичних факультетів. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.

Додаткова література та акти нормативного регулювання:

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

2. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf.

3. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf.

4. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%A3%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC_%D0%A1%D0%9D%D0%90%D0%A3.pdf.

5. Кодекс академічної етики Сумського національного аграрного університету. URL: <http://docs.snau.edu.ua/documents/normatyvni-documenty/e.pdf>.

6. Відкриті он-лайн курси на освітній платформі PROMETEUS. URL: <https://prometheus.org.ua/>.

7. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

8. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

9. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
11. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789.
12. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ETS 173). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101.
13. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.
14. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені Наказом Національного агентства України з питань державної служби 05 серпня 2016 року №158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16/print1360676932001081?lang=ru#Text>.
15. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. №1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
16. Закон України «Про національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 №1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.
17. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018 р. №2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.
18. Закон України «Про національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» від 10.10.2015 р. №772-8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>.
19. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.
20. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984. 1984 р., № 51, стаття 1122.
21. Закон України «Про національну поліцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
22. Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-37. Ст.446.
23. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. 2004. №40-42. Ст.492.
24. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закону України від 13 квітня 2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17>
25. Кримінальний кодекс України, №25–26. 2001. Відомості Верховної Ради. ст.131. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Інформаційні ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень.

Бібліотеки:

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки та інформаційні центри - <http://www.rada.kiev.ua/LIBRARY/partners.html>
5. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www/comsci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>
6. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
7. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.ua/uni/>
8. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
9. Донецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К.Крупської - <http://www.library.donetsk.ua>
10. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
11. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
12. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
13. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
14. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
15. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
16. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
17. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
18. Науково-технічна бібліотека Донецького державного технічного університету - <http://www.library.dgtu.donetsk.ua>
19. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
20. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
21. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
22. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
23. Українська бібліотечка - <http://www.library.uazone.net>
24. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	р		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	р		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	р		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	р		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	р		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	р		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	р		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	р		
Література є актуальною	р		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП

(назва)

В. Котвиновський

(ПІБ)

(підпис)

Викладач кафедри

(назва)

приват. та соц. н.

М. Кузнецова

(посада, ПІБ)

(підпис)